

MØTEINNKALLING

Utvalg: STU
Møtested: Formannskapssalen
Møtedato: 10.10.2014
Tid: 09:00

Gyldig forfall meldes til sekretariatet, tlf. 32 11 74 15, Kari eller e-post sek@ringerike.kommune.no.

SAKSLISTE NR 2

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
6/14	14/1110	Lovverk - strukturutvalget

Ringerike kommune, 06.10.2014

KJELL B. HANSEN
LEDER

Lovverk - strukturutvalget

Arkivsaksnr.: 14/1110

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
6/14 Strukturutvalget

Møtedato
10.10.2014

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Innledning / bakgrunn

- Kommuneloven
- Folkevalgt, kollegiet
- Formaliteter
- Folkevalgte organ
- Administrasjonen
- Øvrige lovverk

Vedlegg

Utkast til rapport fra tverrpolitisk utvalg «Strukturutvalget».

Ringerike kommune, 06.10.2014

Kjell B. Hansen
leder

saksbehandler: Kari Skålien

Utkast til
Rapport fra tverrpolitisk utvalg
«Strukturutvalget»
rapporten avgitt.....2015

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 Innledning	3
1.1 Kommunestyrets vedtak	3
1.2 Utvalgets sammensetning	3
1.3 Nærmere om mandat	3
1.4 Om rapporten	4
Kapittel 2 Lovverk	4
2.1 Kommunelovens formålsbestemmelse – De grunnleggende kommunale målsetninger	4
2.3. Kommunelovens rammer for de ulike kommunale folkevalgte organer	5
2.3.1 Kommunestyret – Sammensetning og rolle	5
2.3.2 Formannskapet	5
2.3.3. Ordfører	5
2.3.4 Faste utvalg og komiteer	5
2.3.5 Kontrollutvalg	6
2.3.6 Administrasjonsutvalg	6
2.6 Politiske organer for øvrig - organer opprettet som følge av særlovgivning	6
2.7 Rådmannen og administrasjonen	6
2.8 Sammenligning med et utvalg andre kommuner.	7
2.8.1 Oversikt over antall kommunestyre- og formannskapsrepresentanter i et utvalg kommuner. 7	
2.8.2 Vurdering	8
2.9 Oppsummering	8
Kapittel 3 Folkevalgte	9
3.1 Innledning	9
3.2 Folkevalgtrollen – Legmannsrollen	10
3.3 Administrasjonens rolle – Rolleulikheter mellom folkevalgte organer og administrasjon	11
3.3.1 Skillet kurante og prinsipielle saker	11
Kapittel 7. Erfaringsinnhenting	12
7.1 Politiske strukturer	12
7.2 Retningslinjer for organer	12
7.3 Delegeringsreglement	12
7.4 Godtgjørelsesreglement	12
7.5 Prosess plan- og byggesak	13
7.6 Arbeidsformer	13

Kapittel 1 Innledning

Kommunestyret i Ringerike ønsker en gjennomgang av dagens politiske struktur, dagens delegering og de arbeidsformer man benytter i dag og evaluering om det er behov for å foreslå. Foreliggende dokument er resultat av dette arbeidet og fremlegges kommunestyret til behandling.

1.1 Kommunestyrets vedtak

Ordfører fremla med til Kommunestyrets møte den 28. august 2014, saknummer 106/2014, følgende saksfremlegg:

«Nedsettelse av tverrpolitisk utvalg for vurdering av politisk utvalgsstruktur, delegering og arbeidsformer»

Kommunestyret fattet slik vedtak mot 1 stemme:

Det nedsettes et tverrpolitisk utvalg bestående av gruppelederne fra AP, H, V, Krf, FrP, SP, Rødt og SV i samsvar med fremlagt forslag til sammensetning og mandat.

Utvalgets rapport skal foreligge innen 15. januar 2015 og deretter til behandling i kommunestyret som tar stilling til forslagene og eventuelt hvordan rapporten skal behandles videre.

Godtgjøringsreglement for folkevalgte i Ringerike kommune gjøres gjeldende i forbindelse med gruppens arbeid.

1.2 Utvalgets sammensetning

Kjell B. Hansen,	ordfører
Arnfinn Holten,	Kristelig Folkeparti
Hans-Petter Aasen	Senterpartiet
Dag Henaug	Høyre
Nanna Kristoffersen	Rødt
Karl-Petter Enderud	Sosialistisk Venstreparti
Dag Stenersen	Fremskrittspartiet
Alf Henry Maier	Arbeiderpartiet

Rådmannen utpeker sekretærressurs til utvalget.

1.3 Nærmere om mandat

Det tverrpolitiske utvalget skal utforme en rapport det det inngår:

1. En generell beskrivelse av kommunelovens regler om kommunestyre, formannskap, komiteer og hvilke oppgaver de er tillagt, herunder kontrollutvalgets arbeid
2. En beskrivelse av strukturen for de politiske utvalg i Ringerike kommune og utvalgenes størrelse, arbeidsfordeling seg i mellom og arbeidsform, herunder møtehyppighet. Det skal foretas en kort sammenlikning med utvalgsstørrelse og struktur i 3-5 andre bykommuner av samme størrelse som Ringerike kommune.

3. En beskrivelse av de erfaringer politikerne og administrasjonen i Ringerike har når det gjelder:
 - a. hovedkomiteenes, formannskapet og kommunestyrets størrelse, arbeidsdeling seg i mellom og arbeidsform, herunder møtehyppighet
 - b. om dagens delegeringsreglement sikrer hensiktsmessig arbeidsfordeling, herunder om saker sluttbehandles på «riktig» nivå og om grensen mellom saker av prinsipielle interesse og kurante saker praktiseres på en hensiktsmessig måte.
4. På bakgrunn av beskrivelsene å vurdere endringer og drøfte om delegeringsreglement, reglement for kommunestyret og godtgjøringsreglement gjenspeiler ønsket praksis og eventuelt foreslå forbedringer.

Utvalgets rapport skal foreligge innen 15. januar 2015.

1.4 Om rapporten

Rapporten inneholder 8 temakapitler foruten oppsummering og forslag til vedtak. De

respektive kapitler omhandler relevante forhold som knytter seg direkte til mandatet og fremstår som beskrivelser slik Kommunestyret har anmodet om. Oppsummeringen peker på hovedpunktene i arbeidet som er utført og fremstår som begrunnelse for de forslag som fremsettes.

Utvalget overleverer rapporten til Kommunestyret i tråd med fastsatt frist og utvalget mener med dette at Kommunestyret har et godt grunnlag til både å ta stilling til forslagene og eventuelt hvordan rapporten skal behandles videre.

Kapittel 2 Lovverk

2.1 Kommunelovens formålsbestemmelse – De grunnleggende kommunale målsetninger

Hvis man tar for seg kommunelovens formålsbestemmelse (henvisningene til fylkeskommunen er utelatt) så fastsetter loven at:

«Loven skal legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling. Loven skal også legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard».

I bestemmelsen betones verdiene:

- Funksjonsdyktig kommunalt folkestyre, dvs. levende lokaldemokrati
- Rasjonell og effektiv forvaltning av kommunale fellesinteresser, altså god forvaltning av fellesgodene.
- Bærekraftig utvikling
- Tillitsskapende forvaltning med høy etisk standard, altså vektlegging av objektivitet og

Det angir samtidig de grunnverdier som man ønsker ivaretatt av kommunene som forvaltningsorganer. Dette er av betydning å ha med seg når man skal vurdere ny politisk struktur i Ringerike kommune.

2.3. Kommunelovens rammer for de ulike kommunale folkevalgte organer.

Kommunelovens kapittel 2 inneholder regler for de kommunale organer. Loven stiller kommunene ganske fritt til å organisere virksomheten, men har enkelte minimumskrav. Formålet med kapittelet er å peke på de rammer som eventuelle forslag til strukturendringer må holde seg innenfor.

2.3.1 Kommunestyret – Sammensetning og rolle

Alle kommuner skal ha et kommunestyre. Det fremgår av loven § 6 at kommunestyret er det øverste kommunale organet og treffer vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak. Når det gjelder kommunestyrets størrelse så fastsetter loven i § 7 at i en kommune av Ringerikes størrelse – med over 10.000 men under 50.000 innbyggere – så skal kommunestyret skal bestå av minst 27 medlemmer. Med dagens 43 medlemmer er kommunestyret i Ringerike betydelig større enn lovens minstekrav.

Kommunestyret har i utgangspunktet «all makt» men gjennom delegeringsreglementet som kommunestyret vedtok i juni 2013 er store deler av den kommunale myndighetsutøvelsen fordelt til ulike andre politiske organer og til administrasjonen. Delegeringsreglementet skal vedtas «på nytt» av alle nyvalgte kommunestyrer. Det innebærer at ethvert kommunestyre tar «fornytt» beslutning om myndighetsfordelingen.

2.3.2 Formannskapet

Kommuneloven fastsetter i § 8 at i kommuner som ikke har parlamentarisme, så skal kommunestyret velge et formannskap. Formannskapet er dermed et pliktig kommunalt organ. Loven fastsetter at formannskapet skal bestå av minimum 5 medlemmer. I Ringerike kommune består formannskapet av 13 personer og er dermed betydelig større en loven krever.

I loven er formannskapet tillagt oppgaven med å behandle forslag til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak, men endelig vedtak treffes også i disse sakene av kommunestyret. For øvrig behandler formannskapet alle de saker som kommunestyret har gitt dem i kraft av delegeringsreglementet.

2.3.3. Ordfører

Kommuneloven inneholder regler om valg av ordfører og ordførers funksjon og oppgaver. Dette berøres ikke nærmere her da endringer i ordførers rolle ikke er omfattet av mandatet.

2.3.4 Faste utvalg og komiteer

Kommunelovens § 10 åpner for at kommunestyret kan opprette faste utvalg for kommunale formål. Slike utvalg skal ha minst 3 medlemmer og kommunestyret velger selv medlemmer og varaer. Utvalgene kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker hvor ikke annet følger av lov. Kommunestyret kan når som helst omorganisere eller legge ned faste utvalg.

I hvilken grad kommunestyret velger å benytte seg av en slik organisering og hvilke arbeidsområder slike utvalg skal ha er helt og holdent opp til kommunestyret selv å bestemme. Dette er altså ikke pliktige organer med bunden virksomhet.

I Ringerike har man opprettet 3 hovedkomiteer som utfører forberedende behandling og avgir innstilling i saker. Komiteene kan, så langt delegeringsreglementet tillater, også fatte avgjørelser innenfor sitt myndighetsområde. I dag har Ringerike kommune 3 utvalg som riktignok kalles komiteer. Dette er

- Hovedkomiteen for oppvekst og kultur
- Hovedkomiteen for miljø og areal
- Hovedkomiteen for helse- og omsorg.

I delegeringsreglementet er disse utvalgene tildelt betydelig myndighet til å avgjøre kurante saker innenfor sitt område. I hvilken grad disse utvalgene faktisk avlastet kommunestyret eller om de i dag fungerer mer som et ekstra saksbehandlingsledd omtales i kapittel i rapporten

Loven åpner også for at kommunestyret kan også opprette komiteer til forberedende behandling av saker og til å utføre særskilte verv.

2.3.5 Kontrollutvalg

Kommunelovens § 77 fastsetter at kommunestyret skal velge et kontrollutvalg. Kontrollutvalgets oppgave er å føre tilsyn med den kommunale forvaltning på kommunestyrets vegne. Det fremgår særskilt at utvalget skal:

- Påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.
- Føre kontroll med at den økonomiske forvaltning er iht. bestemmelser og vedtak.
- Påse at det gjennomføres systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- Påse at det føres kontroll med selskapsinteresser.

Kommunestyret skal rapportere til kommunestyret. Loven krever at utvalget skal ha minst 3 medlemmer. I Ringerike har utvalget 5 medlemmer.

2.3.6 Administrasjonsutvalg

Kommuneloven § 25 fastsetter at det skal opprettes et administrasjonsutvalg som er et partssammensatt utvalg som har som formål å behandle saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte.

2.6 Politiske organer for øvrig - organer opprettet som følge av særlovgivning

2.7 Rådmannen og administrasjonen

Kommuneloven kapittel 4 inneholder reglene om administrasjonssjefen dvs. lovens betegnelse på rådmannen. I hver kommune skal det være en rådmann med mindre det er innført parlamentarisk styreform. Rådmannen er øverste leder for kommunens administrasjon og står ansvarlig for:

- At saker som legges frem for folkevalgte organer er forsvarlig utredet.
- At vedtak blir iverksatt
- At administrasjonen drives iht. lovverket (lov og forskrift) og instruksjer samt er gjenstand for betryggende kontroll

Kommunale folkevalgte organer kan gi rådmannen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer saker som ikke er av prinsipiell karakter. Se nærmere om dette under punkt xx om delegeringsreglementet og redegjørelsen for skillet mellom prinsipielle og kurante saker i rapportens punkt 3.3.1

2.8 Sammenligning med et utvalg andre kommuner.

2.8.1 Oversikt over antall kommunestyre- og formannskapsrepresentanter i et utvalg kommuner.

Nedenfor følger en oversikt for å sammenligne strukturen i Ringerike med et utvalg andre kommuner. Dette punktet svarer på mandatets punkt

Hamar

29.520 innbyggere
38 kommunestyrerepresentanter. 11 kommunestyremøter årlig.
11 formannskapsmedlemmer. 23 møter årlig (opptil 3 i måneden).
3 fagkomiteer

Gjøvik

29.668 innbyggere
46 kommunestyremedlemmer, anslagsvis 11 møter i året
11 formannskapsmedlemmer, anslagsvis 20 møter i året
4 utvalg

Kongsberg

25.800 innbyggere
35 kommunestyremedlemmer, 10 møter årlig
11 formannskapsmedlemmer, 22 møter årlig
3 utvalg.

Moss

Over 30.000 innbyggere
39 bystyrerepresentanter, 9 bystyremøter årlig.
9 formannskapsmedlemmer, 8 møter årlig
2-3 hovedutvalg

Drammen

66.000 innbyggere
49 bystyremedlemmer, 9 bystyremøter i året

11 formannskapsmedlemmer, 11 møter i året
4 komiteer

Oslo (parlamentarisk styreform)

634.463 innbyggere
59 bystyrerepresentanter, 13 møter årlig.
5 komiteer

2.8.2 Vurdering

Det er en betydelig variasjon i antall medlemmer i henholdsvis kommunestyre og formannskap samt den møtehyppighet man benytter.

I de kommuner som er nærmest Ringerike i folketall, dvs. Hamar, Gjøvik, Kongsberg og Moss, så varierer antall kommunestyremedlemmer mellom 35 og 46, en forskjell på 11 representanter. Poenget med å peke på antallet er å vise at andre kommuner har funnet det mulig å redusere antallet representanter.

I hvilken grad innbyggerne opplever at med et mindre antall representanter vil gi mindre direkteinnflytelse er vanskelig å si. I Gjøvik som har det høyeste antall kommunestyrerepresentanter er det ca. 645 innbyggere bak hver representant. I Kongsberg er tallet 737. Til sammenligning er det ca. 693 i Ringerike. Drammen har 1347 og i Oslo er forholdstallet hele 10.753.

Møtehyppigheten for kommunestyremøtene er temmelig lik i alle de nevnte kommunene. Det er 9-11 møter årlig, med Moss på 9 og de andre på hhv 10 og 11 møter årlig.

For formannskapene varierer størrelsen lite. Det er gjennomgående 11 representanter, Moss skiller seg ut med bare 9. Møtehyppigheten varierer imidlertid mye.

Alle kommunene opererer med komiteer. Hvilken grad av delegering som er gitt komiteene i de ulike kommuner er ikke undersøkt. Det er dermed uvisst om de kun innstiller til kommunestyret eller er delegert avgjørelsesmyndighet.

2.9 Oppsummering

Det er få kommunale organer som er pliktige i henhold til kommuneloven. Det begrenser seg til kommunestyre, formannskap, kontrollutvalg og administrasjonsutvalg, valgstyre, klagenemnd og fast utvalg for plansaker. I tillegg har noen særlover fastsatt at man plikter å opprette enkelte organer. Det gjelder eldreråd og råd for funksjonshemmede.

Utover dette står Ringerike kommune temmelig fritt til å organisere sin virksomhet. Kommunestyret har valgt å opprette 3 hovedkomiteer som egentlig må anses som utvalg.

Utvalget vil påpeke at det ikke er opplagt at denne organiseringen har medført den rasjonalisering av arbeidet som var tiltenkt. Erfaring kan tyde på at utvalgene i like stor grad utgjør et ekstra saksbehandlingsledd.

Som det fremgår i punkt 2.8 så er organiseringen i Ringerike kommune likeartet den man har i andre sammenlignbare kommuner, men Ringerike ligger i øvre skikt når det gjelder antall kommunestyrerepresentanter.

Kapittel 3 Folkevalgte

Formålet med dette kapittelet er å redegjøre for hvilke grunntanker og grunnidealer som ligger bak det kommunale selvstyret samt å redegjøre for de ulike roller som ligger innbakt i det å være folkevalgt. Kapittelet er et faktakapittel og inneholder derfor ingen drøftinger og forslag.

3.1 Innledning

I Ot. prp. nr. 42 ((1990-1991) om lov om kommuner og fylkeskommuner omtales det lokale selvstyre og dets rammer og innhold i kapittel 3. Det vises der til kommunelovutvalgets utredning i NOU 1990:13 Forslag til ny lov om kommuner og fylkeskommuner der det konstateres at det lokale selvstyre står for sentrale verdier som:

- frihet
- demokrati
- effektivitet

Om frihetsaspektet

Hva angår frihetsaspektet så er det i NOU 1990:13 beskrevet at dette går tilbake til de europeiske frihetsidealer som den franske revolusjon hadde vært katalysator for. Kommuner kom inn som betegnelse for det lokale fellesskap, og opprettelsen av kommuner var også ledd i den gradvise frigjøringen fra embetsmannsstaten (sentral styring) som preget den norske politiske utviklingen på 1800-tallet. Den rådende situasjonen har hele tiden vært at kommunene har frihet innenfor en ramme fastsatt av Stortinget gjennom lov og budsjettvedtak som setter klare rammer for selvstyret. Det er et faktum at kommunene var tiltenkt en rolle og utgjør et viktig og nødvendig ledd i landets samlede forvaltning.

Om demokratiaspektet

Hva angår demokratiidealet så fremgår i Ot. prp nr. 42 s. 50 at

«Demokratiidealet bygger på oppfatningen om at innbyggernes engasjement i løsningen av lokale problemer, er av verdi både i seg selv og som et virkemiddel for å styrke demokratiet i samfunnet».

Det henvises også til NOU 1988:38 der det fremgår at:

«en aktiv og bred deltakelse i løsningen av det lokale fellesskapets problemer, vil kunne føre til en positiv innvirkning på fellesskapsfølelsen og svekke tendensen til politisk fremmedgjøring.»

Om effektivitetsverdien

Den tredje hovedverdien som forbindes med det kommunale selvstyret er velferds- eller effektivitetsverdien. Det pekes i Ot.prp. på at kommunen er – eller kan være – en effektiv formidler av offentlige goder. Det skilles da mellom begrepene indre og ytre effektivitet. Indre effektivitet knytter seg til bedriftsøkonomisk effektivitet med maksimal tjenesteproduksjon til lavest mulig pris. Ytre effektivitet knytter seg til at kommunale organer har de beste forutsetninger for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold, beskrevet på side 50 ved at:

«Den politiske prosessen med sitt lekmannsinnslag gir de beste betingelser for å bringe tjenesteproduksjonen i tråd med de lokale behov»

Lokaldemokrati og det lokale selvstyre oppfattes som en motvekt til teknokrati i løsningen av offentlige oppgaver. Det tenkes vel her på at det ikke er alltid en løsning passer alle.

3.2 Folkevalgtrollen – Legmannsrollen

I KS sin veileder «Folkevalgt i kommunen» beskrives de ulike oppgaver som tilligger de folkevalgte. Det kan slås fast at kommunenes grunnleggende legitimitet er basert på at det er stemmeberettigede innbyggere bosatt i kommunen som velger representanter til kommunens øverste organ, kort sagt er det representative demokratiet grunnleggende i lokalpolitikken.

Gjennom valg gir innbyggerne tillit til de folkevalgte, og i valg må de samme folkevalgte stå til ansvar overfor innbyggerne for måten oppdraget ble forvaltet.

En viktig rolle for kommunepolitikere er å sørge for at mange kryssende målsetninger som preger nesten alle saker, løses ved politisk meningsbrytning. Kommunestyret skal gjennom avveininger komme frem til beslutninger som oppleves legitime. Dette er del av styringsrollen.

Et viktig kjennetegn ved folkevalgtrollen er at «de lege» styrer de lærde. Lokalpolitikere er gitt makt til å styre og overprøve fagekspertisen, men det er samtidig viktig å være bevisst at man som kommunepolitiker ikke er valgt som fagperson, men som lekmann. De folkevalgte skal representere den lokale kunnskapen, lekmannskjønnnet og den folkelige fornuften.

En annen rolle for de folkevalgte er å bidra til å kanalisere folkets meninger inn i debatter. Det er ikke alle som har makt og mulighet til å gjøre dette selv. I en del saker preges debatten av de sterkes røsters argumenter, selv om de sterke røster på ingen måte er representative for folkemeningen. Folkevalgte må sikre ivaretagelse av også de andre og noen ganger «tause». Dette er del av ombudsrollen.

I noen prosesser gjennomføres åpne høringer og når prosesser er åpne for aktiv deltakelse for er utfordringen for de folkevalgte å legge til rette for og styrke det engasjement som finnes hos folk, og prøve å knytte det lokalpolitiske systemet på en slik måte at en får til et fruktbart samspill.

I tillegg til de roller som er nevnt så har de folkevalgte en styringsrolle. De er satt til å ta beslutninger og prioritere mellom de interesser som skal vinne frem. Gjennom store

beslutninger for eksempel om økonomiske prioriteringer og vedtakelse av kommuneplan blant annet om arealbruk inntar de folkevalgte en lederrolle for den kommunale utvikling.

3.3 Administrasjonens rolle – Rolleulikheter mellom folkevalgte organer og administrasjon

I punkt 3.1 og 3.2 er det pekt på hva som er bakgrunnen for etablering av kommunene og kommunalt selvstyre samt hvilke(n) rolle(r) de folkevalgte ivaretar.

Formålet med dette avsnittet er å peke på hva administrasjonens rolle er. I spissen for administrasjonen står rådmannen eller administrasjonssjefen slik det uttrykkes i kommuneloven.

Politikerne «kjenner bare» rådmannen som i prinsippet står ansvarlig for alt som utføres i administrasjonen.

I praksis er det naturligvis et stort antall ansatte personer som i det daglige utfører alle de små og store oppgavene en kommune har. I Ringerike kommune med til sammen ca. 2.300 ansatte arbeider størstedelen av disse arbeider med å oppfylle kommunenes lovpålagte oppgaver innen helse og omsorg, oppvekst og utdanning og tekniske tjenester. Dette er for eksempel lærere, førskolelærere, hjelpepleiere, sosionomer, sykepleiere, assistenter, ingeniører, kontoransatte, brannfolk for å nevne noen.

I tillegg har kommunen en rekke administrativt ansatte som sørger for å fatte nødvendige enkeltvedtak og dessuten å forberede politiske saker og sette politiske vedtak ut i livet.

Som det fremgår er de administrativt ansatte sin oppgave å utføre lovpålagte oppgaver og dessuten gjennomføre de vedtak kommunestyret og andre politiske utvalg har vedtatt.

De ansatte jobber altså innenfor slike rammer og de fullmakter man har fått.

Med et grovt forenklet bilde kan man si at de folkevalgte treffer prinsippvedtak om målsetninger og rammer, men at det overlates til rådmannen og de ansattes å sørge for en «slagplan» for å sikre at målene nås innenfor de rammer man har til rådighet, dvs. velge den mest hensiktsmessige ruten til målet og hvilke ressursene som må settes inn, dvs. ta alle de praktiske og daglige kurante avgjørelser som kreves for å oppfylle de overordnede mål.

Jo større grad av tillit som råder mellom folkevalgte og administrasjon, desto større del av avgjørelsene vil man akseptere å delegere til administrasjonen.

3.3.1 Skillet kurante og prinsipielle saker

Både i kommunelovens forarbeider, delegeringsreglementet og andre regler skilles det mellom prinsipielle og kurante saker.

Med «prinsipiell karakter» menes gjerne saker som (skal) er overordnet eller avgjøres på rent politisk grunnlag. Eksempler:

- Budsjett og kommuneplan er eksempler på overordnede saker, men også saker av helt andre slag. For eksempel vil en avgjørelse om hvor mange skjenkebevillinger som skal

finnes i kommunen være prinsipiell da dette er et overordnet alkoholpolitisk virkemiddel. Selve tildelingen av en skjenkebevilling til den enkelte søker er derimot en «kurant sak» som følger direkte av regler som allerede er fastsatt i lov og/eller forskrift.

- Likeledes vil ofte den første saken i sitt slag på et saksområde være av «prinsipiell karakter»; de etterfølgende sakene på samme område vil være «kurante saker» fordi retningslinjene for avgjørelser er trukket opp gjennom den første saken.
- Slik vil det også være når man ønsker å endre en innarbeidet praksis. Den første saken i et slikt tilfelle vil være av «prinsipiell karakter» fordi den fastlegger en ny praksis, mens de etterfølgende sakene vil være «kurante saker» når de følger den nye praksisen.
- Saker som alene avgjøres uten skjønnsutøvelse - der reglene er trukket opp gjennom lov og/eller forskrift - vil gjennomgående være «kurante saker».

Kapittel 7. Erfaringsinnhenting

I møtet 10. oktober skal utvalget gjennomgå kapittel 7, men dette kapittelet greier seg om erfaringer. Det er derfor satt opp spørsmål til drøfting for utvalget og ikke skrevet ferdig en tekst.

7.1 Politiske strukturer

Under dette punktet kan utvalget for eksempel drøfte:

1. Trenger man komiteene/utvalgene i samme form som i dag.
2. Er størrelsen på de politiske utvalg (inkludert formannskap og kommunestyre) riktig? Bør de være mindre?
3. Kan mindre utvalg gi rom for mer aktiv styring? Vil man i så fall svekke lokaldemokratiet
4. Kan man trekke grensen mellom politisk avgjørelse og administrativ avgjørelse et annet sted? Har man tillit til at administrasjonen kan håndtere flere saker? Svekker det lokaldemokratiet i så fall?

7.2 Retningslinjer for organer

1. Er manglende retningslinjer noen reell hemsko for det politiske arbeidet?
2. Har noen savnet mer detaljerte retningslinjer?
3. Synes noen at det er for mange retningslinjer?

7.3 Delegeringsreglement

1. Hvordan fungerer dagens delegeringsreglement?
2. Har man opplevd noen problemer?

7.4 Godtgjørelsesreglement

1. Er godtgjørelsesreglementet i seg selv et problem eller er det satsenes størrelse?
2. Er satsene et problem for rekruttering til politisk arbeid?
3. Er det

7.5 Prosess plan- og byggesak

7.6 Arbeidsformer

1. Er det uklar arbeidsfordeling mellom de ulike utvalg? Hva skyldes det i så fall?
2. Kan enkelte typer saker starte på et annet nivå? Har man for mange politiske behandlinger i enkelte saker?
3. Kunne man på noen måte effektivisere møtene?
4. Bør møtehyppigheten reduseres eller økes?
5. Vil omlegging av møtehyppighet/tidspunkter øke rekrutteringsgrunnlaget til politisk arbeid?
6. Kan man på noen måte effektivisere forberedelsene? Bør antall detaljer ned og presisering av veivalgene frem? Hvordan blir man i så fall enige om nivået for skriftlighet?
7. Kan man ha saksordførere for større saker?
8. Kan man benytte «spørretimer» fremfor interpellasjoner?
9. Ville det være lettere å delegerer hvis man hadde mulighet til å spørre administrasjonen i enkeltsaker om f.eks fremdrift?

